

fordi deltagerantallet formindskes, således at det ligger under det for traktatens ikrafttræden nødvendige antal.

En traktat, der ikke indeholder bestemmelser om opsigelse, kan ifølge *art. 56* som hovedregel ikke opsiges. Det kan kun ske, hvis det godtgøres, at det var deltagerens hensigt at indrømme mulighed for opsigelse, eller retten til opsigelse følger af traktatens natur.

Suspension af en traktat kan ifølge *art. 57* ske i overensstemmelse med traktatens egne bestemmelser eller efter fælles aftale.

I *art. 58* opregnes betingelserne for, at en multilateral traktat kan suspenderes alene i forholdet mellem nogle af deltagerne indbyrdes.

I *art. 59* fastslås det, at en traktat endvidere under visse betingelser kan ophøre eller suspenderes som følge af indgåelse af en senere traktat om samme emne.

Art. 60 fastslår retten for en kontraherende part til at påberåbe sig et væsentligt brud på en traktat som grundlag for at bringe traktaten til ophør eller til helt eller delvis at suspendere den. Bestemmelserne finder ifølge artiklens stk. 5 ikke anvendelse på bestemmelser vedrørende beskyttelse af den menneskelige person, som indeholdes i traktater af humanitær karakter.

Umulighed af opfyldelse kan ifølge *art. 61* påberåbes af en traktatdeltager som grund til at bringe en traktat til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den, hvis umuligheden hidrører fra varig forsvinden eller tilintetgørelse af en genstand, som var nødvendig for opfyldelsen. Dette gælder dog ikke, hvis umuligheden er resultat af et brud fra vedkommende deltagers egen side på en forpligtelse i henhold til traktaten eller på en anden folkeretlig forpligtelse over for en anden traktatdeltager.

Art. 62 indeholder bestemmelser om, i hvilket omfang en indtruffen fundamental ændring af omstændigheder, der forelå ved en traktats indgåelse, og som ikke var forudset af deltagerne, kan påberåbes som grund til at bringe traktaten til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den (*clausula rebus sic stantibus*-problemet). Hovedreglen er, at en sådan ændring ikke kan påberåbes. Undtagelse gælder, såfremt eksistensen af de omstændigheder, der forelå ved traktatens indgåelse, udgjorde et væsentligt grundlag for deltagerens samtykke til at være bundet af traktaten, og hvis tillige virkningen af ændringen af disse

omstændigheder gennemgribende vil forandre omfanget af forpligtelser, som til stadighed skal opfyldes i henhold til traktaten. Dog kan en fundamental ændring af omstændighederne aldrig påberåbes som grund til at bringe en traktat til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den med hensyn til traktater, som fastlægger en grænse, og heller ikke hvis den fundamentale ændring er resultatet af et brud på en forpligtelse i henhold til traktaten eller en anden folkeretlig forpligtelse fra den traktatdeltagers side, som vil påberåbe sig denne ændring.

Afbrudelse af diplomatiske eller konsulære forbindelser har ifølge *art. 63* ingen indflydelse på det traktatretlige forhold mellem vedkommende stater, medmindre der er tale om traktater, for hvis anvendelse eksistensen af sådanne forbindelser er uomgængelig nødvendig.

Art. 64 bestemmer, at hvis der opstår en ny tvingende norm i almindelig mellemfolkelig ret (jus cogens), bliver enhver eksisterende traktatbestemmelse, som er i strid med denne retsregel ugyldig og ophører. Om denne bestemmelse gælder det ligesom om bestemmelsen i *art. 53*, at tvister om dens anvendelse og fortolkning er henvist til afgørelse ved Den internationale Domstol, ved voldgift eller ved mægling. Bestemmelsen vil blive omfattet af det forbehold, der som tidligere omtalt vil blive taget fra dansk side i forbindelse med ratifikationen af konventionen med henblik på at sikre, at Danmark ikke bliver bundet af bestemmelsen i kap. V om traktatens ugyldighed m.v. over for lande, som tager forbehold for konventionens bestemmelser om bilæggelse af tvister hidrørende fra disse bestemmelser.

Art. 65-68 indeholder reglerne om den fremgangsmåde, der skal følges ved anvendelse af konventionens bestemmelser om traktaters ugyldighed og ophør m.v. samt ved bilæggelse af tvister herom.

Ifølge *art. 65* skal en traktatdeltager, som påberåber sig enten en mangel ved sit samtykke til at være bundet af en traktat eller en grund til at anfægte dens gyldighed eller bringe den til ophør m.v., give de øvrige deltagere skriftlig meddelelse om sit forlangende med angivelse af, hvilken forholdsregel der agtes taget og grundene herfor. Først efter udløbet af et tidsrum på 3 måneder, bortset fra særligt hastende tilfælde, kan den pågældende stat iværksætte den foreslåede forholdsregel, under forudsætning af at der ikke forinden er